

ANALIZA BILANSA

Dodatak „Narodnom Blagostanju“

BROJ 11

BEOGRAD, 13. MART 1937.

GODINA IX

Sadržaj:

Beogradska zadruga a. d., Beograd
Banka Zlatibor a. d., Beograd

BEOGRADSKA ZADRUGA A. D., BEOGRAD

Ove godine Beogradska zadruga navršice 55 godina svoga rada. To je markantan događaj, kako za nju, tako i za celokupno bankarstvo naše prestonice i predratne Srbije, jer je u razvoju ovog uglednog novčanog zavoda u znatnoj meri oličena i istorija srpskog bankarstva. Osnovana 1882, Beogradska zadruga je uspela ne samo da svlada sve teškoće na koje je u svojoj već prilično dugoj istoriji nailazila, već takođe da se razvije u gotovo najveći privatni srpski novčani zavod. Ona je i prvo srpsko osiguravajuće društvo.

Razume se, da bankarska kriza, koja je izbila posle panike ulagača u septembru 1931 godine, nije mogla mimoći ni Beogradsku zadrugu. Ali, u odnosu na ogromnu većinu ostalih novčanikih zavoda, ona ima znatno povoljniji položaj. Blagodareći srećnoj okolnosti što je raspolagala znatnim rezervama, Zadruga je mogla bez naročitih teškoća da pročisti svoju aktivu na najradikalniji način. S druge strane, ni njen likviditet nikada nije bio doveden u pitanje. Svim svojim obavezama, kako prema ulagačima, tako i prema ostalim poveriocima, odgovarala je uvek najurednije, a nije prestala da daje nove kredite, iako u skromnijim granicama, čak ni u najtežim danima krize. Poslovanje Beogradske zadruge u toku poslednje dve godine bilo je već sasvim normalno. Njen poslovni obim je znatno proširen i u bankarskoj i u osiguravajućoj grani.

Posle dvogodišnje pauze, za 1935 je bila isplaćena dividenda od 8,34%, a za 1936 isplaćuje se 10%, odnosno 400 dinara po akciji. Pored toga su upotrebljene i znatne sume za povećanje Zadruginih fondova. Dakle, i postignuti poslovni rezultati potpuno zadovoljavaju. Međutim, još je značajnije da je, blagodareći naporima uprave uložnim u toku ove dve poslednje godine, stvorena neobično solidna baza za dalje širenje poslova i za jačanje moći i ugleda Beogradske zadruge. Svojim deviznim poslovanjem Zadruga je okupila znatan broj prvoklasnih komitenata koji je i dalje u porastu. O nepoverenju ulagača nema više ni govora. Vrlo je aktivno i učešće Zadruga u kreditiranju izvoza i javnih radova. Na reorganizaciji osiguravajućeg posla radilo se punom parom, i to je veoma pohvalno, već i zbog toga što je Beogradska zadruga najstarije domaće osiguravajuće društvo i što kod nje zbilja postoje svi uslovi da se posao u što većoj meri razgrana.

Kretanje poslova Beogradske zadruge pokazuje nam donja tablica:

Aktiva	Račun izravnjanja			
	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Blagajna	3.450	4.057	5.335	9.491
Menice	31.392	49.772	49.564	32.628

Zajmovi (plate, polise, lomb.)	9.289	9.447	11.909	14.213
Tekući i privr. rač.	69.796	33.608	32.507	54.153
Državni bonovi	3.160	2.198	2.774	134
Hartije od vrednosti	16.998	16.829	24.155	28.897
Vrednost fondova	16.965	22.411	26.383	25.898
Vrednost penz. fonda	8.349	3.060	4.839	6.275
Nepokretnosti	18.895	18.895	18.599	17.284
Nameštaj	155	140	656	1.443
Mašinerije	—	1.092	397	32
Prenosne kamate	—	1.092	510	570

Pasiva

Glavnica	40.000	40.000	40.000	40.000
Stalni rez. fond	7.100	8.021	8.565	9.200
Spec. rez. fond osig.	1.400	1.032	1.032	1.032
Fond otseka života	752	752	752	752
Fond nesrećn. slučajeva	150	150	150	150
Fond za otpise	—	—	500	800
Fond kursne razlike	—	751	9.205	12.367
Rez. premija života	11.230	12.342	13.630	15.241
Prenosna prem. požara	12.221	5.181	5.361	5.400
Rezervisane štete	985	945	782	756
Penzioni fond činovnika	8.847	7.874	8.571	9.089
Ulozi na knjižice	27.427	20.101	19.283	23.350
Ulozi po tek. rač.	3.741	3.506	11.747	21.567
Poverioci	43.748	39.737	25.913	15.634
Reeskont	19.671	20.402	27.391	30.205
Prenosna kamata	1.164	673	483	446
Razna pasiva	14	41	7	81
Tantijema	—	—	659	801
Dividenda	—	—	3.335	4.000
Prenos dobiti na sled. g.	—	—	263	148
Ostave. gar., kaucije	336.403	320.929	381.856	494.062
Zbir bilansa	514.852	484.437	559.485	685.082
Obrtni kapital	178.449	161.508	177.629	191.020

Ukupna sredstva kojima Zadruga raspolaže krajem 1936 godine iznose 191 milion dinara. Povećanje prema 1935 iznosi 13,5 miliona, a prema 1934 — 30 miliona. Skoro jedna polovina obrtnog kapitala otpada na glavnice, bančine fondove i fondove osiguranja. Glavnica je 40 miliona, a ukupni fondovi — ne računajući penzioni fond — iznose 44,94 miliona prema 39,2 miliona u 1935 i 28,2 miliona dinara krajem 1934. Kao što se vidi, fondovi su u toku poslednje dve godine povećani za oko 60%, i prošle godine su bili samo za 2,7 miliona manji nego u 1930. To znači da su već gotovo sasvim likvidirane i sve posledice kreditne krize.

Od ukupnog iznosa fondova od 44,94 miliona otpada po prilici polovina na fondove osiguranja, i to 20,64 miliona (pre-

ma 18,99 miliona u 1935) na rezervnu premiju života i prenosnu premiju požara, a 1,93 miliona na specijalne fondove osiguranja. Zadrugin »stalni rezervni fond« iznosi 9,2 miliona i veći je za 635 hiljada nego u 1935. Pretprošle godine obrazovan je i »fond za otpise« od 500 hiljada, a prošle godine je povećan na 800 hiljada dinara. Najjači Zadrugin fond je onaj »kursne razlike hartija od vrednosti«, koji je povećan sa 751 hiljadu krajem 1934 na 9,2 miliona u 1935 i na 12,36 miliona krajem prošle godine.

Od tuđih sredstava treba spomenuti penzioni fond, uloge po knjžicama i po tekućim računima, reeskont i poverioce. Penzioni fond činovnika iznosi 9 miliona i veći je za pola miliona nego krajem 1935. Od imovine plasirano mu je 2,76 miliona u efekte, 3,34 miliona u nepokretnosti, a 2,81 miliona dinara otpada na gotovinu. Reeskont je takođe za 2,8 miliona veći nego u 1935 i dostiže 30,2 miliona. Ulozi su u toku poslednje dve godine gotovo udvostručeni. Oni iznose 44,9 miliona prema 31,03 miliona u 1935 godini i 23,6 miliona krajem 1934. Naročito veliko bilo je povećanje kod uloga po tekućim računima, koji krajem prošle godine dostižu 21,56 miliona, dok su u 1934 iznosili samo 3,5 miliona dinara. Blagodareći ovako znatnom prilivu uloga, Uprava Zadruga je znatno reducirala i poverioce, sa 39,7 miliona u 1934 na 15,6 miliona krajem 1936. Time je postignuta znatna ušteda kod pasivne kamate.

Interesantne su i promene u aktivni. Krajem pretprošle godine menice su bile najjača pozicija u aktivni. Zadruga je u toku 1936 dala za 7,8 miliona više meničnih kredita nego u 1935, ali uprkos tome, njen menični portfelj se smanjio per saldo za 16,9 miliona, na 32,6 miliona dinara. To dolazi otuda, što je Beogradsko opštinsko poglavarstvo početkom 1936 iskupilo svoje menice iz ranijih godina u iznosu od 21,5 miliona. Krajem 1936 najjaču poziciju u aktivni čine tekući i privremeni računi, koji iznose 54,15 miliona prema 32,5 miliona u 1935. Na privremene račune otpada 4,15 miliona, a na aktivne tekuće račune ravno 50 miliona. Uprava napominje da su »krediti po tekućim računima plasirani sasvim dobro, jer su pokrića po njima realna, a sami poslovi, kojima su namenjeni, veoma solidni«.

Beogradska zadruga daje i zajmove na polise osiguranja života, na činovničke plate i na zaloge hartija od vrednosti. Ova pozicija je prema pretprošloj godini takođe porasla, i to sa 11,9 miliona u 1935 na 14,2 miliona u 1936.

Suma svih kredita, po pomenutim zajmovima, po eskontu i po tekućim i privremenim računima krajem 1936 iznosi oko 101 milion dinara (prema 94 miliona u 1935), odnosno na kredite je upotrebljeno oko 53% obrtnog kapitala, isti procenat kao i u 1935 godini.

Beogradska zadruga obraća veliku pažnju i efektima. Njen portfelj hartija od vrednosti se sastoji poglavito iz akcija Narodne banke, 7% Investicionog zajma, naših spoljnih zajmova, Ratne štete i akcija nekoliko solidnih industrijskih preduzeća, a knjižen je preko sledećih računa:

	1934	1935	1936
u milionima dinara			
hartije od vrednosti	16,83	24,15	28,89
vrednost rez. fonda	8,01	8,56	8,99
vrednost rezervne premije	5,35	6,16	4,17
Ukupno	30,19	38,87	42,05

U toku 1936 kupljeno je novih hartija samo za oko 20 hiljada dinara, a razlika na kursu, kojom je prošle godine povećan fond kursne razlike, iznosi 3,16 miliona dinara. Hartije od vrednosti dale su u 1936 pored toga i prihod od 1,89 miliona dinara, koji je proknjižen preko računa dobitka.

Bilansna vrednost Zadruginih imanja iznosi 30 miliona i sigurno je znatno ispod stvarne prometne vrednosti, tako da Zadruga ima tu jednu latentnu rezervu. Imanja se vode preko

računa nepokretnosti (17,28 miliona) i kao vrednosti rezervnih i prenosnih premija (12,74 miliona). Zadruga je i sopstvenik palate »Bristol« sa restoranom, kafanom i hotelom, koje vodi u sopstvenoj režiji. Ovde moramo napomenuti da je Uprava Zadruga usvojila ideju da se napusti dugogodišnja rezidencija u Savamali. Već ovog proleća imalo bi se pristupiti zidanju reprezentativne palate na Zadruginom imanju kod Kneževog spomenika. Na toj odluci možemo upravi samo da čestitamo, jer će poslovanje Zadruga, u centru varoši, doći sigurno do još većeg izražaja, a nova palata donosiće i veću rentu, nego što je to bio slučaj sa dosadašnjim manjim zgradama koje su se tu nalazile.

Poslovanje u osiguravajućoj grani pokazuje vanredan polet. Doduše, zbog slučaja sa osiguravajućim društvom »Feniks« iz Beča, bilo je došlo za kraće vreme do izvesnog застоja u akviziciji životnih osiguranja. Međutim, interesenti su brzo uvideli da je taj slučaj čisto individualne prirode i da nema nikakvog razloga za nepoverenje prema ostalim osiguravajućim društvima. Na osiguravajući posao povoljno je uticalo i poboljšanje opštih privrednih prilika. Kod Beogradske zadruga, bila je, pored toga, mnogo efikasnija i organizacija spoljne službe. Blagodareći tome, osigurane sume su znatno povećane, kako kod elementarnog tako i kod životnog osiguranja.

Glavne podatke o poslovanju u grani životnih osiguranja pokazuje nam sledeća tablica:

God.	Osig. glavnica (u milionima)	Neto-premija (u hiljadama din.)	Neto-štete	Štete u % premija
1930	40,9	1.562	1.104	70,6
1931	58,8	2.340	1.038	44,3
1932	56,5	2.557	1.370	53,5
1933	55,6	2.464	1.174	47,6
1934	56,7	2.571	1.199	46,0
1935	63,6	2.997	1.315	43,9
1936	77,6	3.493	1.269	36,3

Osigurana glavnica povećana je u 1936 za 14 miliona, na 77,6 miliona dinara. U toku prošle godine akvizicija novih poslova iznosila je stvarno 22,6 miliona, ali je s druge strane otpalo 8,6 miliona zbog isplata doživelih i umrlih osiguranih, kao i zbog otkupa i storna. Procenat storna i redukcije postojećih osiguranja u 1936 bio je, inače, znatno manji nego u toku nekoliko prethodnih godina. To je u vezi s poboljšanjem opštih privrednih prilika. U odnosu na prethodnu godinu porasle su i neto-premije za preko 13%, a osetno se popravio i procentualni odnos između neto premija i neto šteta. Krajem 1936 on je iznosio samo 36,3% prema 43,9% u 1935 godini i 70,6% u 1930.

Premije i štete u oteku elementarnih osiguranja ovako su se kretale (u hiljadama dinara):

Godina	Bruto-premije	Neto-premije	Neto-štete	Neto-štete u % prem.
1930	4.903	4.069	1.228	44,2
1931	4.508	1.942	1.352	51,3
1932	3.847	1.484	1.246	58,6
1933	3.698	1.344	421	21,9
1934	3.317	1.151	273	23,8
1935	3.379	1.300	352	27,1
1936	4.194	1.616	556	34,4

Dok je u 1935 porast premija još skroman, prošle godine je on znatno veći: kod bruto-premija iznosi 815 hiljada dinara, odnosno oko 24%. Doduše, u 1936 su nešto veće i štete u % premija, ali su još uvek znatno manje od tehnički dozvoljenog odnosa.

U 1936 su i troškovi odeljenja za osiguranje za oko 350 hiljada dinara veći nego u 1935. Međutim, to je prirodna posledica jače akvizicione delatnosti. Uostalom, ako ovo pove-

ćanje troškova izrazimo u procentima, vidimo da je manje od procenta porasta naplaćenih neto premija. Blagodareći tome i prošlogodišnja čista dobit ovog odeljenja je za oko 260 hiljada dinara veća nego u 1935, i iznosi 1,35 miliona (prema 1,09 miliona u 1935).

Pre nego što pređemo na analizu računa gubitka i dobitka, moramo spomenuti da su naša osiguravajuća društva početkom 1936 zaključila sporazum o jednakoj primeni tarifa elementarnog osiguranja. Time je obustavljeno štetno obaranje tarifskih stopa, koje je ugrožavalo i osiguravajuća društva i osiguranike. Međutim, pred kraj 1936 oni su se našli pred novom opasnošću. Uredbom od 16 decembra pr. god. predviđa se, naime, da sva naša osiguravajuća društva treba da učestvuju u dopuni manjka u premijskoj rezervi »Feniksa«. Ovaj novi namet na osiguravajuća društva i na njihove osiguranike ne može se ničim pravdati, pa smatramo da će se u odnosnoj Uredbi morati da izvrše potrebne ispravke.

Račun gubitka i dobitka za oba odeljenja, bankarsko i osiguravajuće, ovako izgleda:

Račun gubitka i dobitka				
Rashodi	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Kamata	3.881	4.315	4.218	3.978
Plate	1.794	1.649	1.439	1.619
Porezi	795	754	510	575
Opšti troškovi	2.681	2.369	2.399	2.903
Organ. i akviz. trošk.	—	—	—	476
Proviz. osiguranja	—	—	380	231
Premije reosiguranja	—	—	3.046	3.534
Štete	1.595	1.472	1.667	1.826
Rezervne i pren. prem.	23.450	20.644	18.991	20.641
Otpisi	4.946	15.266	1.015	736
Dobit	—	—	4.892	5.602
Prihodi				
Kamata	7.767	7.226	7.851	7.685
Provizije bank. odelj.	981	232	488	1.102
Premije osig.	3.768	6.813	7.343	8.643
Dažbine osig.	623	590	671	766
Rezervna i prem. prem.	22.046	15.950	17.523	18.991
Prih. nepokret. imanja	2.467	1.775	1.958	2.493
Prihod hart. od vred.	1.360	1.993	1.764	1.893
Naplaćena sumnj. potraž	18	123	132	187
Prenos dobiti	—	—	—	263
Prihod na kursu hartija	—	3.800	—	—
Razni prihodi	115	7.968	828	96
Zbir prihoda ili rashoda	39.145	46.470	38.559	42.121

Bruto prihodi u 1936 su za 3,6 miliona veći nego u 1935. Izuzevši razne prihode, koji iznose samo 96 hiljada prema 828 hiljada u 1935, i prihod od kamate, koji je za 166 hiljada manji, svi ostali prihodi pokazuju porast u odnosu na prethodnu godinu, i to: provizije bankarskog odeljenja za 614 hiljada, premije za 1,3 miliona, dažbine za 95 hiljada, prihod od nepokretnosti za 535 hiljada, prihod od efekata za 130 hiljada i naplata sumnjivih potraživanja za 55 hiljada dinara. Pošto su osigurane glavnice u porastu, prirodno je da je moralo doći do povećanja i kod rezervnih i prenosnih premija, kako na strani prihoda tako i na strani rashoda.

Troškovi su takođe za oko 1 milion veći nego u 1935, delom zbog pojačane akvizicije u odeljenju za osiguranje, a delom zbog nekoliko većih izdataka (potvrda novih pravila, advokatskih honorara itd.). Isplate su za 180 hiljada veće, porezi za 65 hiljada, štete za 160 hiljada, a premije reosiguranja za 500 hiljada. Izdaci za kamate su nešto manji, što je u vezi s prilivom uloga i smanjenjem poverilaca. Otpisi su već u 1935

bili relativno neznatni u poređenju sa ranijim godinama, a prošle godine mogli su da budu i dalje reducirani.

Kao rezultat svih ovih promena javlja se povećanje čiste dobiti, sa 4,89 miliona u 1935 na 5,6 miliona u 1936. Već je spomenuto da je dobit na kursnoj razlici hartija od vrednosti od 3,16 miliona uneta neposredno u odnosni fond. Tome treba dodati i sopstveni prihod stalnog rezervnog fonda od 432 hiljade. To znači da ukupna čista dobit Beogradske zadruge u 1936 godini iznosi 9,2 miliona dinara, odnosno 23% od glavnice. Od ove sume uneto je 4,1 miliona u Zadrugine fondove, 150 hiljada u penzioni fond, 4 miliona dinara je upotrebljeno za isplatu dividende, 800 hiljada za isplatu tantijeme, a ostatak od 147 hiljada prenet je na novi račun.

U Upravnom odboru Beogradske zadruge su gospoda: d-r Milorad R. Đorđević, predsednik; d-r Ferdinand Gramberg, Dobra S. Petković, Milorad D. Popović, Milija N. Pavlović, Marko Milutinović, Aleksandar J. Jovanović-Resavac, Vitomir St. Konstantinović, Inž. Jovan Petrović i Andra Tošić, članovi. U nadzornom odboru su g. g.: Todor J. Mijailović, predsednik; Zafir Stanković, d-r Jovan Radonić, Nikola M. Jovanović, i d-r Dušan Uzelac. Direktori su g. g.: Milutin J. Stanojlović i Dušan Radivojević.

BANKA ZLATIBOR A. D., BEOGRAD

Imali smo već više puta priliku da konstatujemo, da kod nas ima malih i srednje velikih novčanih zavoda, vrlo dobro upravljanih, koji krizu bankarstva stvarno nisu ni osećili ili je bar nisu osećali za dugo vreme. U njihov red treba svakako uvrstiti i Banku Zlatibor a. d. u Beogradu, čija uprava u svom poslednjem poslovnom izveštaju s opravdanim ponosom ističe, da Banka Zlatibor »od njenog postanka nije nijednu godinu propustila a da nije dala svojim akcionarima dividendu, pa ni u godinama najveće krize u bankarstvu«.

Mislimo da ne treba naročito ni isticati, da je Banka Zlatibor uvek bila u stanju da vraća svakom ulagaču uloženi novac, bez otkaza i u neograničenim iznosima. Inače, poznata je i velika opreznost s kojom je bančina uprava uvek ulazila u poslove. Ukoliko su se, zbog opšte privredne krize, ipak javljala i izvesna sumnjiva potraživanja, Banka je odmah vršila sve potrebne otpise, tako da su njeni završni računi uvek pokazivali zdravo i čisto stanje. Takva poslovna politika nije ostala nezapažena, pa se kod Banke Zlatibor posle opšte panike ulagača, u jesen 1931 godine, uglavnom više i ne javlja odliv uloga.

O bančinom poslovanju u toku prošle godine uprava napominje da je ono bilo »u svima pravcima sasvim normalno i svakim danom sve življe i intenzivnije«. To nam potvrđuje i donja tablica u kojoj smo uporedili glavne bilansne pozicije za poslednje četiri godine:

Račun izravnjanja				
Aktiva	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Gotovina	415	524	994	455
Menice	7.430	7.280	8.027	8.448
Zajmovi na zal. hart.	513	290	208	342
Zajmovi na robu	—	—	—	1.184
Tekući računi	1.201	1.003	2.528	1.402
Hartije od vrednosti	508	879	1.791	1.221
Hartije rez. fonda	528	625	—	711
Hartije penz. fonda	22	21	20	19
Nepokretnosti	3.609	3.527	3.527	3.527
Nameštaj	88	79	71	64
Razna aktiva	14	56	33	7
Ostave, gar. i kaucije	16.413	16.103	22.300	21.352
Zbir aktive	30.740	30.413	39.499	38.732

Pasiva

Glavnica	5.000	5.000	5.000	5.000
Rezervni fondovi	1.202	1.316	1.687	1.927
Penzioni fond	10	15	20	25
Ulozi po knjž. i tek. r.	4.366	4.796	5.932	5.652
Reeskont	2.131	1.505	3.406	3.292
Pošt. šted. — tek. rač.	897	1.018	566	804
Razna pasiva	—	—	157	245
Tantijema	81	81	81	85
Dividenda	350	350	350	350
Dobit	(485)	(485)	(485)	(560)
Obrtni kapital	14.327	14.310	17.199	17.380

Račun gubitka i dobitka

Rashodi				
Troškovi	601	553	561	599
Kamata	553	475	474	489
Otpisi	385	492	392	166
Dobit	485	485	485	560
Prihodi				
Kamata i prov.	1.347	1.043	1.145	1.093
Razni prihodi	79	74	51	142
Od efekata	142	81	100	154
Od kirija	455	411	357	358
Od kursne razl. efekata	—	397	144	—
Naplać. otpis. potraž.	—	—	113	68
Zbir prihoda — rashoda	2.024	2.006	1.913	1.815

Bančin obrtni kapital je za oko 200 hiljada veći nego u prethodnoj godini. On iznosi 17,38 miliona, čime je dostigao stanje iz 1930 godine, koja je za ogromnu većinu naših banaka bila rekordna. Inače, krajem 1936 bančini fondovi su za oko 800 hiljada dinara veći nego krajem 1930. Ako se dalje ima u vidu, da je Banka Zlatibor za 1930 godinu isplatila dividendu od 6%, za 1931 od 5%, a za sve sledeće godine po 7%, vidi se da je ona poslednjih godina sjajno prošla. Akcionari mogu da budu potpuno zadovoljni.

Prošle godine imamo u pasivi, u odnosu na prethodnu, nekoliko promena. Pre svega, fondovi su povećani za 240 hiljada, od čega otpada 120 hiljada na dotacije iz iskazane čiste dobiti, a 120 hiljada dinara na sopstveni prihod rezervnog fonda i na dobitak na kursnoj razlici hartija od vrednosti. Ulozi na knjžice i po tekućim računima, koji su u 1935 u odnosu na 1934 bili porasli za 1,14 miliona, prošle godine su opet za 280 hiljada dinara manji i iznose 5,65 miliona. Ovo neznatno smanjenje ne može se nikako uzeti kao znak nepoverenja prema Banci Zlatibor. Smatramo da je to posledica poboljšanja privredne situacije u zemlji. Neki ulagači su povukli svoj novac, da bi ga uložili u nepokretnosti, u hartije od vrednosti ili u druge poslove od kojih očekuju bolje ukamaćenje od onog koje im Banka može da odobri s obzirom na maksimiranje kamatne stope po ulozima.

Kreditni kod Narodne banke i Poštanske štedionice iskorišćavani su prošle godine uglavnom u istom obimu kao i u 1935. Reeskontni kredit kod Narodne banke iznosi krajem 1936 godine 3,29 miliona, za 114 hiljada manje nego u 1935, a od kredita po tekućem računu kod Poštanske štedionice iskorišćeno je 804 hiljade, za 238 hiljada više nego krajem 1935.

Ukupna tuda sredstva iznose 10 miliona, a sopstvena 6,9 miliona dinara, što pretstavlja neobično zdrav odnos. U aktivni vidimo kako su ova sredstva plasirana. Pretežni deo aktivnih poslova Banke Zlatibor baziran je na eskontu meni-

ca, koje iznose 8,44 miliona prema 8,02 miliona krajem 1935 i 7,28 miliona krajem 1934 godine. Zajmovi po tekućim računima iznosili su krajem 1934 ravno 1 milion dinara, u 1935 su porasli na 2,5 miliona, a prošle godine se opet smanjuju na 1,4 miliona. Ove promene kod tekućih računa potiču uglavnom otuda, što je Banka u 1935 preuzela finansiranje preduzeća inž. g. Martina Orbana iz Zemuna, koje je radilo prvu deonicu modernog puta od Zemuna do Stare Pazove. Preduzeće je ovaj posao sa uspehom završilo i već je predalo put Ministarstvu Građevina. Poslednja rata je naplaćena od Ministarstva početkom januara o. g. i Banci je isplaćeno njeno celokupno potraživanje. Prošle godine javila se u aktivni i jedna nova pozicija: zajmovi na robu koji su iskazani sa 1,18 miliona. Inače, zajmovi po zalogama na hartije od vrednosti i dragocenosti porasli su sa 208 hiljada u 1935 na 342 hiljade krajem 1936.

Uprava napominje u svom izveštaju da je i u toku prošle godine davala komitentima potrebne kredite uz razumljivu opreznost, odmeravajući strogo sigurnost i kreditnu sposobnost onih koji su tražili zajmove, kao i likvidnost traženog zajma. U izveštaju se konstatuje da su i bančini dužnici, sa vrlo malim izuzetkom, vrlo dobro odgovarali svojim obavezama, tako da je do tužbe i naplate sudskim putem došlo svega u nekoliko slučajeva. Inače, od ukupnog iznosa zajmova (11,38 miliona) otpada po prilici samo jedna petina na lične kredite, dok je sve ostalo pokriveno hipotekama, hartijama od vrednosti i zalogama.

Efektivi portfelj iznosi 1,93 miliona i veći je za 140 hiljada nego u prethodnoj godini, što je uglavnom posledica dobitka na kursnoj razlici. Nepokretnosti su ostale potpuno nepromenjene sa 3,52 miliona, a sastoje se iz bančine palate u Beogradu, na uglu Knjeginje Ljubice i Čika Ljubine (3,37 miliona), i jednog imanja u Šapcu (150 hiljada dinara). Prihod od nepokretnosti bio je, kao i u prethodnoj godini, 358 hiljada, a to je preko 10% od njihove bilansne vrednosti.

Čista dobit je za 75 hiljada veća nego u 1935. To je posledica čitavog niza promena, kako na strani prihoda, tako i na strani rashoda. Pre svega, prihod od kamata i provizija je za 50 hiljada manji nego u 1935, ali su razni prihodi za 90 hiljada, a prihod od efekata za 54 hiljade veći. Prihod od kursne razlike ne javlja se za 1936 u dobitku, jer je neposredno knjižen u korist fonda kursne razlike. Na ime otpisanih potraživanja naplaćeno je takođe za 45 hiljada manje nego u 1935. S druge strane su i prošlogodišnji otpisi mogli da budu za 226 hiljada manji nego u prethodnoj godini, a pasivna kamata i troškovi su neznatno veći.

Ukupni dobitak iznosi 680 hiljada, od čega je 120 hiljada uneto neposredno u fondove, a 560 hiljada je stavljeno na raspoloženje glavnoj skupštini. Od toga je dotirano daljih 120 hiljada bančinih fondovima, 5 hiljada penzionom fondu, 85 hiljada određeno je za tantijemu, a 350 hiljada za isplatu 7% dividende, s tim da banka isplati porez na dividendu, koji su do sada plaćali sami akcionari.

Moramo još spomenuti da je Banka nedavno smrću svog dugogodišnjeg pretседnika uprave g. Blagoja Antonijevića izgubila jednog iskrenog saradnika i velikog prijatelja.

U upravi su g. g.: Andreja Tošić, potpretседnik; Velimir Milović, Svetislav N. Mitić, Nikola Đ. Dragoljović, Kosta V. Mijatović, Dimitrije Birtašević i Grozdan P. Kostić, članovi. U nadzornom odboru su g. g. Filip Marković, Rista Ristović, Miloje S. Marjanović, Konstantin Stefanović i Miloš P. Miloradović. Direktor banke je g. Krsman D. Vitorović.